

Κοι.Σ.Π.Ε
Άρτας-Πρέβεζας

Εργασία και ψυχική ασθένεια

Πώς μπορούν να συνδεθούν;

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.), η ψυχική υγεία αναφέρεται σε «μια κατάσταση ψυχικής ευεξίας που επιτρέπει στους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν το άγχος της ζωής, να συνειδητοποιούν τις ικανότητές τους, να μαθαίνουν καλά και να εργάζονται καλά, και να συνεισφέρουν στην κοινότητά τους.» Πρόκειται για ένα αναπόσπαστο κομμάτι της συνολικής μας υγείας, που μας επιτρέπει να παίρνουμε ατομικές και ομαδικές αποφάσεις, να διαμορφώνουμε σχέσεις και να ενεργούμε στο περιβάλλον μας.

Αυτό που ονομάζουμε «καλή ψυχική υγεία» δεν αφορά αποκλειστικά την απουσία ψυχικής ασθένειας. Ένα άτομο το οποίο δεν πάσχει από κάποια ψυχική νόσο μπορεί να αντιμετωπίζει μια πληθώρα προβλημάτων αναφορικά με τον τρόπο που σκέφτεται, αισθάνεται και πράττει, ενώ ένας ψυχικά πάσχων, από την άλλη, μπορεί με κατάλληλη υποστήριξη να αναπτύξει αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των αντιξοοτήτων της καθημερινής ζωής, ακόμα και μέσα στους περιορισμούς που θέτει η ψυχική νόσος.

Ωστόσο, γίνεται σαφές ότι η ύπαρξη μιας ψυχικής ασθένειας θέτει πολλαπλά και πραγματικά εμπόδια στην ευημερία του ατόμου. Στον ελληνικό χώρο, πάνω από 2.500.000 συμπολίτες

μας πάσχουν από κάποια ψυχική νόσο (περίπου 50.000 από αυτούς εμφανίζουν σοβαρή αναπηρία). Αυτό αντιστοιχεί σχεδόν στο 25% του ελληνικού πληθυσμού, δηλαδή **1 στα 4 άτομα** στην Ελλάδα έχει διαγνωστεί με κάποια σοβαρή ψυχική νόσο. Το ποσοστό αυτό είναι ακόμα μεγαλύτερο στην πραγματικότητα, αν αναλογιστούμε ότι πολλά άτομα τα οποία πάσχουν από ψυχικές διαταραχές δεν απευθύνονται σε δομές ψυχικής υγείας και δεν λαμβάνουν διάγνωση. Οι αγχώδεις διαταραχές αφορούν το μεγαλύτερο ποσοστό των διαγνωσμένων διαταραχών ακολουθούμενες από τις διαταραχές της διάθεσης, ψυχώσεις, εξαρτήσεις από αλκοόλ και άλλες ουσίες, αλλά και άλλες διαταραχές σε μικρότερα ποσοστά.

Δεδομένου ότι τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές ασθένειες βιώνουν μια σημαντική έκπτωση στη λειτουργικότητά τους, εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο μπορούν να αποδώσουν εξίσου αποτελεσματικά στην εργασία τους με άτομα του γενικού πληθυσμού. Η απουσία κατάλληλης εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε συνδυασμό με τις ανακριβείς και προβληματικές απεικονίσεις της ψυχικής νόσου στα Μ.Μ.Ε. έχουν δημιουργήσει μια μάλλον εσφαλμένη εικόνα για την ψυχική νόσο εν γένει και τη σχέση της με την εργασία ειδικότερα. Ας δούμε, λοιπόν, τι ισχύει στην πραγματικότητα.

1ος Μύθος: Οι ψυχικά ασθενείς δεν είναι σε θέση να εργαστούν.

Ένα άτομο το οποίο πάσχει από κάποια ψυχική νόσο μπορεί με την κατάλληλη υποστήριξη να είναι εξίσου αποδοτικό στην εργασία του, αν όχι περισσότερο, με έναν συνάδελφό του ο οποίος δεν είναι ψυχικά ασθενής. Οι ψυχικά πάσχοντες μπορούν να είναι υπεύθυνοι, παραγωγικοί και να μαθαίνουν καινούργιες δεξιότητες, η δε εργασιακή τους απασχόληση ενέχει χαρακτήρα θεραπευτικό, καθώς συμβάλλει στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση, την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και της αίσθησης της προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο.

2ος Μύθος: Οι ψυχικά ασθενείς είναι επικίνδυνοι και γι' αυτό δεν θα έπρεπε να εργάζονται.

Η παραπάνω δήλωση αποτελεί προϊόν προκαταλήψεων και λειτουργεί στιγματιστικά απέναντι στα άτομα με ψυχικές διαταραχές. Στην πραγματικότητα, τα άτομα με ψυχικές ασθένειες δεν είναι περισσότερο επιθετικά ή επικίνδυνα σε σχέση με μη ψυχικά πάσχοντες. Όταν ένα άτομο που πάσχει από κάποια ψυχική νόσο εκδηλώσει βίαιη και επιθετική συμπεριφορά, συνήθως αυτό οφείλεται σε ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως η κοινωνική απομόνωση, η ενδοοικογενειακή βία, η κατάχρηση ουσιών, η μη σωστή λήψη φαρμακευτικής αγωγής, η κακοποίηση, ο εγκλεισμός, παράγοντες δηλαδή που θα μπορούσαν να επηρεάσουν ένα οποιοδήποτε άτομο και όχι αποκλειστικά στην ύπαρξη ψυχικής νόσου καθ' αυτής. Αυτό δε που συμβαίνει πιο συχνά είναι οι ψυχικά ασθενείς να δείχνουν βία προς τον εαυτό τους παρά στον κοινωνικό περίγυρο.

Μια από τις μεγαλύτερες αποδείξεις των ικανοτήτων που έχουν οι ψυχικά ασθενείς στον τομέα τις εργασίας προέρχεται από τους Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.). Πρόκειται για μια ιδιαίτερη μορφή Κοινωνικού Συνεταιρισμού, αφού αποτελούν συγχρόνως επιχειρήσεις και μονάδες ψυχικής υγείας. Στους Κοι.Σ.Π.Ε. απασχολούνται σε μεγάλο ποσοστό λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και χάρη στη λειτουργία τους έχουν δημιουργήσει πανελλαδικά πάνω από 600 θέσεις εργασίας στις οποίες εργάζονται τόσο ψυχικά ασθενείς όσο και μέλη του γενικού πληθυσμού. Οι θέσεις αυτές που αφορούν τομείς όπως:

- Εστίαση
- Καθαριότητα κτηρίων
- Εξωραϊσμός εξωτερικών χώρων
- Λειτουργία καταστημάτων (φωτοτυπεία, κηροπλαστείο, ραφείο, κυλικείο, κατάσταση δώρων κ.ά.)
- Λειτουργία γυμναστηρίου
- Ανακύκλωση
- Ιντερνετικό ραδιόφωνο
- Αγροτική παραγωγή
- Υπηρεσίες τηλεγραμματοεπικοινωνίας
- Παροχή άλλων ειδών υπηρεσιών